

HELIOS FOUNDATION

Projectoproep "De uitdaging van de decarbonisatie"

- Context

De afgelopen jaren is het bewustzijn van de dringende klimaatproblemen gegroeid. Tegelijk is ook de bereidheid toegenomen om snel en daadkrachtig in te grijpen om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen, de gevolgen van de klimaatverandering te matigen en te investeren in maatregelen om ons aan te passen aan de onvermijdelijke veranderingen. De Europese Green Deal heeft de ambitie van Europa voor de jaren 2030-2040-2050 vastgesteld en ook doelstellingen bepaald voor de lidstaten.

De huidige klimaatcrisis is het gevolg van een overmatige uitstoot van broeikasgassen. Bovendien doet die klimaatcrisis zich voor in een meer algemene context van een milieucrisis (verlies van biodiversiteit, vervuiling, uitputting van de natuurlijke rijkdommen, ...). Decarbonisatie is een van de centrale oplossingen voor het klimaatprobleem en moet worden bekeken in een systemische sociaal-ecologische context.

Om zijn internationale en Europese verbintenissen na te komen en ten volle gebruik te maken van de kansen die een transitie naar een duurzame samenleving en economie kan bieden, moet België omschakelen naar een koolstofvrije economie en een rechtvaardige ecologische transitie. Die transitie vergt diepgaande veranderingen in onze manier van produceren, consumeren en werken.

- Doel

Deze projectoproep is bedoeld om ambitieuze, realistische en impactvolle initiatieven te **ondersteunen en te financieren** die gericht zijn op systemische veranderingen en concrete oplossingen aanreiken om de decarbonisatie van de productie-, consumptie- en werk- en organisatievormen in België te bevorderen.

- Voor welke organisaties?

De **initiatiefnemers van de projecten** kunnen particuliere organisaties zijn (start-ups, scale-ups, micro-ondernemingen, kleine en middelgrote ondernemingen, grote bedrijven, ...), overheidsinstellingen (academische en onderzoeksinstellingen, ...), semipublieke organisaties of middenveldorganisaties (vzw's, privéinstellingen, ngo's, ...) of ook een consortium van verschillende organisaties.

- Voor welke projecten?

De oproep staat **open voor elk initiatief** dat leidt naar een hervorming in de ontginning en het beheer van grondstoffen, van de productie, het vervoer, de consumptie, het recyclen en het beheer van afval of de organisatie van de samenleving, waardoor een aanzienlijke en aantoonbare vermindering van de uitstoot van broeikasgassen mogelijk wordt. De oproep staat **ook open voor elk project van toegepast onderzoek** dat dicht voor de uitvoering staat.

De oproep staat zowel open voor oplossingen in de vorm van een directe vermindering van de uitstoot als voor toegepast onderzoek naar innovaties die trachten de decarbonisatie te bevorderen en te versnellen.

- **Welke financiële steun?**

Het totale budget van de aangevraagde steun moet liggen **tussen (minimum) 2 miljoen en (maximum) 3 miljoen euro**. Die financiering is bedoeld voor een duur van maximum vijf jaar, met na twee jaar een evaluatie om de voortzetting van de financiering te bekrachtigen. Voor particuliere organisaties van het type start-up, scale-up, micro-ondernemingen, ... sluit deze financiële steun een kapitaalparticipatie vanuit de Helios Foundation uit.

De projectvoorstellen worden beoordeeld in twee fasen **(i)** op basis van een **intentieverklaring** van 3 pagina's, volgens het sjabloon in bijlage, om enkel de meest veelbelovende voorstellen te selecteren die voldoen aan de hieronder vermelde criteria en **(ii)** uitsluitend voor de in de eerste fase geselecteerde projecten, **een gedetailleerd voorstel** van 15 pagina's op basis waarvan deskundigen uit het betreffende vakgebied kunnen oordelen over de kwaliteit van het project en de mogelijke bijdrage aan de decarbonisatie.

- **Welke zijn de selectiecriteria?**

De projecten moeten voldoen aan ALLE onderstaande criteria:

- i. **Grondgebied:** De vermindering van uitstoot van broeikasgassen gebeurt **op het Belgische grondgebied**.
- ii. **Relevantie en impact:** Leidt tot een aanzienlijke en aantoonbare vermindering van de uitstoot van broeikasgassen.
- iii. **Impactmeting:** Een **controleerbare** en meetbare daling met gekwantificeerde doelstellingen voor emissiereductie en een inschatting van de reductiekosten ("abatement costs") op korte, middellange en lange termijn.
- iv. **Additionaliteit: Additionele impact** ten opzichte van "business as usual" in de betrokken sector of activiteit, die bijdraagt aan het Europees traject *Fit for 55* en *net zero by 2050* van België en aan de juridische en gerechtelijke verplichtingen in België.
- v. **Rechtstreekse reductie:** Vertegenwoordigt een **rechtstreekse reductie** van de emissies (of heeft een hoog potentieel om te leiden tot een rechtstreekse reductie op korte of middellange termijn voor projecten van toegepast onderzoek) en sluit dan ook activiteiten uit die *enkel* koolstofcaptatie tot doel hebben (dit criterium sluit dus projecten van regeneratieve landbouw bijvoorbeeld niet uit).
- vi. **Permanent:** Met een **permanent** effect op de decarbonisatie.
- vii. **"Do no harm":** Geen significant **negatieve impact** op de biodiversiteit, de waterkringloop, de bodem, de gebieden, de gezondheid, ...
- viii. **"Leakage":** Geen **leakage/verplaatsing van emissies** naar een andere sector of een andere plaats.
- ix. **Financiële haalbaarheid/businessmodel:** Groot potentieel om op termijn **financieel levensvatbaar** te worden, ofwel intrinsiek of door bijkomende financiering uit overheids- of particuliere bronnen.
- x. **Overheidssubsidies:** Niet rechtstreeks en/of volledig in aanmerking komend voor **bestaande overheidssubsidies** (bv. Belgisch federaal Energietransitiefonds, ...).

Daarnaast worden de **volgende kenmerken als positief beschouwd** tijdens het selectieproces:

1. **Holistische en systemische benadering:** Met een **systemische benadering** van de oplossingen en de gevolgen.
2. **Bijkomende voordelen:** Levert **bijkomende voordelen** op voor het milieu en/of op sociaal vlak.
3. **Potentieel van repliceerbaarheid:** De mogelijkheid om het project **over te nemen** op een grotere schaal en/of in een andere context.
4. **Samenwerking en partnerschap:** Verenigt verschillende actoren, die **de handen in elkaar slaan** om een gemeenschappelijke uitdaging aan te gaan, en toont ook aan dat het met die partners kan samenwerken.

De deadlines voor indiening en beoordeling van de twee fasen zijn zo bepaald dat de geselecteerde projecten hun financiering voor eind 2025 zullen ontvangen.

- **Hoe verloopt het selectieproces voor de projecten?**
 - **“Intentieverklaring” - preselectie:**
De intentieverklaringen worden onderzocht door de **Advisory Board** Decarbonisatie van de Helios Foundation en, indien nodig, door specifieke deskundigen in bepaalde gebieden van decarbonisatie.
 - **“Gedetailleerde projecten” - selectie:** De gedetailleerde voorstellen (uitsluitend voor de intentieverklaringen die geselecteerd zijn) worden onderzocht door de **Advisory Board**, op basis van de beoordelingen door deskundigen op het gebied van de thema’s van elk project.
 - **“Goedgekeurde projecten”:**
De geselecteerde gedetailleerde projecten worden door de Advisory Board ter goedkeuring voorgelegd aan de **Raad van Bestuur van de Helios Foundation**.
- **Welke timing?**
 - **Woensdag 23/04:** Lancering van de projectoproep om de “intentieverklaringen” te verzamelen;
 - **Maandag 16/06 - middag:** Deadline voor ontvangst van de “intentieverklaringen”;
 - **Woensdag 23/07:** Bekendmaking van de gepreselecteerde projecten en start van de tweede fase van de projectoproep voor de “gedetailleerde voorstellen”;
 - **Woensdag 10/09 - middernacht:** Deadline voor ontvangst van de “gedetailleerde voorstellen”;
 - **Maandag 08/12:** Bekendmaking van de geselecteerde projecten.
- **Contact:**
 - **Voor alle technische inlichtingen:** Callcenter KBS - 02 500 4 555
 - **Voor alle specifieke inlichtingen:**
 - Projectcoördinator: Aurélie Dupont - 02/883 07 88 - dupont.a@mandate.kbs-frb.be
 - Project Knowledge Manager: An Van Campenhout - 02/549 02 61 - vancampenhout.a@kbs-frb.be

**Voorstelling van de Helios Foundation
en het partnerschap met de Koning Boudewijnstichting.**

De Helios Foundation heeft als missie om twee van de meest dringende uitdagingen aan te pakken waar België mee wordt geconfronteerd: de transitie naar een koolstofneutrale economie en de verbetering van het mentaal welzijn op het werk. Omdat de Foundation een meetbare impact wil hebben door middel van innovatie en integriteit, investeert zij in baanbrekende oplossingen en bouwt ze strategische allianties uit met onderzoeksinstituten, bedrijven en het maatschappelijk middenveld. De Helios Foundation zet zich ten volle in voor een duurzame en geestelijk gezonde toekomst voor België.

In het kader van dat engagement heeft de Helios Foundation de coördinatie van een projectoproep toevertrouwd aan de Koning Boudewijnstichting. De Helios Foundation behoudt haar volledige autonomie bij de keuze van de projecten, het beheer en de ondersteuning van de geselecteerde projecten en hun permanente evaluatie.

Deze samenwerking maakt deel uit van een breder partnerschap tussen de Helios Foundation en de Koning Boudewijnstichting, die optreedt als incubator voor de filantropische ontwikkeling van de Helios Foundation.

FASE 1 van de projectoproep: Sjabloon voor de intentieverklaringen

Maximum 2.000 woorden en 3 pagina's

1. Titel van het project

- Naam van het project
- Initiatiefnemende organisatie(s) en contactpersoon
(Ongeveer 30 woorden)

2. Vastgesteld probleem

- Welk concreet probleem wordt met dit project aangepakt?
- Welke bron van uitstoot wordt aangepakt?
- Waarom is dit een kritiek probleem in België?
(Ongeveer 200 woorden)

3. Voorgestelde oplossing/aanpak

- Beknopte beschrijving van de ontwikkelde oplossing.
- Type technologie of aanpak:
 - Rechtstreekse emissiereductie: hoe vermindert deze technologie of aanpak de uitstoot per eenheid van activiteit.
 - En/of hoe versnelt deze oplossing de decarbonisatie.
 - Welke systemische impact heeft de voorgestelde oplossing.
(Ongeveer 200 woorden)

4. Trekkkracht en marktpotentieel

- Wat is de huidige status van het project (prototype, pilot, uitvoering, ...)?
- Voorlopige resultaten.
(Ongeveer 150 woorden)

5. Concurrentie en differentiatie

- Wie zijn uw belangrijkste concurrenten en/of welke zijn de bestaande alternatieven?
- In welke zin is uw oplossing uniek, beter of complementair?
(Ongeveer 100 woorden)

6. Methode om de koolstofreductie te schatten

- Raming van de **controleerbare, bijkomende, permanente** reductie in Mton CO₂e/jaar op korte, middellange en lange termijn.
- Raming van de kosten/opbrengst voor de reductie ("abatement costs") (€/verminderde of vermeden Mton CO₂e), op korte, middellange en lange termijn.
- Aanpak om de impact te meten: definitie van de "baseline", bronnen van de gegevens en hypothesen, voorzorgsmaatregelen tegen overschatting.
(Ongeveer 250 woorden)

7. Economisch model en langetermijnvisie

- Plaats van het project in de waardeketen van de betrokken sector.
- Strategie voor schaalvergroting. Hoe wordt het project financieel gezond en duurzaam?
- Welke zijn de strategische doelstellingen op een termijn van vijf jaar?
(ongeveer 150 woorden)

8. Team

- Voorstelling van de belangrijkste leden en hun relevante expertise, en eventuele partnerschappen.
(Ongeveer 100 woorden)

9. Samenvattende begrotingstabel:

- Jaarlijks gevraagd bedrag (tussen 2.000.000 € en 3.000.000 € op maximum vijf jaar).
- Voorlopige allocatie (R&D, pilots, rekrutering, apparatuur, enz.).

- Andere mogelijke financieringsbronnen (publiek of privé), inclusief de lopende financieringsaanvragen (publiek of privé).
(1 Excel-pagina, als bijlage)

10. Systemische effecten

- **Belemmeringen:** Welke belemmeringen of beperkingen beïnvloeden de ontwikkeling of de invoering van de oplossing?
- **Katalysators:** Welke factoren of vorderingen kunnen de uitvoering versnellen of de impact vergroten?
- **Bijkomende voordelen:** Welke bijkomende ecologische of sociale voordelen worden verwacht (biodiversiteit, gezondheid, werkgelegenheid, enz.)?
- **Risico's:** Zijn er mogelijke negatieve sociale, ecologische of economische gevolgen, kritieke zwakke punten of risico's van *carbon leakage*? Indien ja, hoe wordt daarmee rekening gehouden?
- **Verbanden met andere initiatieven:** Hoe pas het project binnen of aanvullend bij bestaande (lokale, nationale, internationale) inspanningen?
(Ongeveer 200 woorden) of, bij voorkeur, schema's of schetsen.

Fase 2 van de projectoproep: Formaat voor de gedetailleerde projecten

- De volledige voorstellen moeten hetzelfde sjabloon volgen als de intentieverklaring, maar met veel meer details.
- Ze mogen maximum 15 pagina's lang zijn en 10.000 woorden tellen + bijlagen (bibliografie, cv's, ...)
- Zij moeten een raming bevatten van het traject van de "abatement costs", een project planning met een Gantt-grafiek, mijlpalen en het bijhorende budget.
- Figuren ter illustratie worden aangemoedigd.
- Het voorstel moet ook een "pitch" bevatten met een Power Point-presentatie van maximum 15 slides.
- Vermeld de naam van twee mogelijke evaluatoren die geen band hebben met uw organisatie en het project
- Het voorstel moet de volgende documenten bevatten:
 - **Documenten die uw organisatie voorstellen:** jaarverslag, brochure of ander voorstellingsmateriaal.
 - **Juridische documenten:** de statuten van uw organisatie, inclusief de ontbindingsclausules.
 - **Financiële documenten:** de meest recente balans.
 - **Bestuurlijke documenten:** samenstelling van de Raad van Bestuur.